

FYSIIKKA

Perusopinnot

■ Aallot ja optiikka

Waves and Optics

Koodi: FYSI1130

Laajuus: 2 op

Ajankohta: 2 vsk

Edellytykset: Mekaniikka

Osaamistavoitteet: opintojakson suoritettuaan opiskelija hallitsee, aaltoliikkeeseen ja optikkaan liittyvät perusilmiöt, ja ymmärtää valittujen optisten sensorien toimintaperiaatteet sekä osaa hyödyntää tietokonetta aaltoliikkeen visualisointiin ja laskemiseen

Sisältö: antaa perustiedot värähtelystä, aaltoliikeopista ja optikasta, aaltoyhtälö, interferenssi, diffraktio, LASER, optiset kuidut, sekä MATLAB kielen soveltaminen aaltoliikkeiden analysointiin

Oppimateriaali ja kirjallisuus:

1. Young & Freeman: University Physics (Addison Wesley 2008 tai uudempi painos)

Toteutustavat: luennot 12 h, harjoitukset 6 h, laboratoriotyö

Suoritustavat: tentti, hyväksytysti suoritettu laboratoriotyö ja hyväksyty osallistuminen harjoituksiin, tentti voidaan korvata välikokein, laskuharjoituksista laskettava 20 %

Opetus- ja suorituskielet:

Arvostelu: asteikolla 1-5 tai hylätty

Vastuuhenkilö: fysiikan yliopistonlehtori

Opettaja: fysiikan yliopistonlehtori

Vastuuorganisaatio: Sähkö- ja energiatekniikan yksikkö

Lisätiedot:

tarkoituksena on kattaa jaksollinen liike ja aaltoliike teoreettisesti ja ottaa sovelluksia optiikan alueelta, optiikka tarjoaa teoriataustaa optisia sensoreita ja kuituoptisia mittalaitteita, kuten NIR-spektroskopiaa ja DTS mittauksia varten, MATLAB-kielellä visualisoidaan ja analysoidaan optisten mittalaitteiden tuottamaa dataa, laboratoriotyöllä tarkoitetaan tämän kurssin osalta vierailua ”kentälle” seuraamaan kuituoptista mittausta (esim. DTS tai NIR spektroskopia), mittauksesta saadun datan analysointia laskuharjoituksissa ja tulosten raportointia

■ Energiatekniikan fysikaaliset perusteet

Physical Basics for Energy Technics

Koodi: FYSI1140

Laajuus: 6 op

Ajankohta: 2 vsk

Edellytykset: Mekaniikka, lukion pitkä Fysiikka

Osaamistavoitteet: opintojakson suoritettuaan opiskelija tuntee termodynamiikan perusteet, energian eri esiintymismuodot, niiden fysikaaliset perusteet ja olennaiset erityispiirteet sekä eri energiamuotojen tuottamiseen ja varastointiin liittyviä erityispiirteitä ja osaa soveltaa tieteellistä laskentaa termodynamiikan ja energian tuotannon laskentaan

Sisältö: kurssi antaa perustiedot mm. mekaanisesta energiasta, lämpöenergiasta, sähköenergiasta, ydinenergiasta, vedystä, tuulienergiasta, aurinkoenergiasta, vesivoimasta (virtaus, aallot), maalämmöstä ja geotermisestä energiasta

Oppimateriaali ja kirjallisuus: luentomateriaali

Toteutustavat: luennot 42 h ja harjoitukset 20 h sisältävät kurssin kuluessa itsenäisesti esitettävän etätehtävän

Suoritustavat: välikokeet + harjoitukset tai lopputentti

Opetus- ja suorituskielet: suomi

Arvostelu: asteikolla 1-5 tai hylätty

Vastuhenkilö: fysiikan yliopistonlehtori

Opettaja: fysiikan yliopistonlehtori

Vastuuorganisaatio: Sähkö- ja energiatekniikan yksikkö

Lisätietoja:

kurssilla käydään läpi alussa termodynamiikkaa ja sen jälkeen erilaisia energiantuotantomuotoja, eri energiantuotantomuotojen perusteiden tunteminen kuulunee jokaisen insinöörin yleissivistykseen

■ Mekaniikka

Mechanics

Koodi: FYSI1150

Laajuus: 4 op

Ajankohta: 1 vsk

Edellytykset: lukion tiedot

Osaamistavoitteet: opintojakson suoritettuaan opiskelija hallitsee fysikaalisen, johdonmukaisen ajattelun perusteet ja osaa soveltaa oppimaansa tietoa erityisesti mekaniikan tehtävien ratkaisussa sekä osaa hyödyntää tietotekniikkaa fysiikan ongelmien ratkaisemiseen

Sisältö: antaa yleiskäsityksen fysiikan teorioista ja niiden sovellutuksista tekniikassa ja muilla elämän aloilla, etenevä liike, statiikka, pyörimisliike, elastisuus, kimmoisuus, tärnäykset, fluidien mekaniikka ja dynamiikka

Oppimateriaali ja kirjallisuus:

1. Young & Freedman: University Physics, (Addison Wesley 2008 tai uudempi painos), luvut 1.14

Toteutustavat: luennot 24 h, harjoitukset 12 h, laboratoriotyö(t)

Suoritustavat: tentti, hyväksytytty osallistuminen harjoituksiin ja hyväksytysti suoritettu laboratoriotyö, tentti voidaan korvata välikokein

Opetus- ja suorituskielet:

Arvostelu: asteikolla 1-5 tai hylätty

Vastuhenkilö: fysiikan yliopistonlehtori

Opettaja: fysiikan yliopistonlehtori

Vastuuorganisaatio: Sähkö- ja energiatekniikan yksikkö

Lisätiedot:

kurssilla kerrataan ja varmistetaan että opiskelijalla on hallussaan fysikaalisten merkintöjen, suureiden ja esittämistarkkuuden periaatteet ja muu lukion osaaminen. Kurssilla opetetaan perusmekaniikkaa, sisältäen etenevän liikkeen, statiikkaa, vektorilaskentaa, pyörimisliikkeen, kimmoisuutta, fluidien mekaniikkaa sekä dynamiikkaa, laboratoriotyöt (1-2 kpl) sisältävät soveltuvan mekaniikan järjestelmän mittaamisen tietokoneeseen kytketyllä sensorilla (esimerkiksi heilurin tutkiminen kiihtyvyyssanturilla) ja tulosten analysoinnin sekä raportoinnin

■ Johdatus tähtitieteeseen

Introduction to Astronomy

Koodi: FYSI1060

Laajuus: 3 op

Edellytykset:

Osaamistavoitteet: perehdyttää opiskelija nykyaikaiseen tähtitieteen tutkimusalueisiin ja antaa yleiskuva maailmankaikkeuden rakenteesta

Sisältö: tähtitaivas, aurinkokunnan rakenne, tähtien elinkaari ja rakenne, linnunrata ja sen koostumus, galaksityypit ja niiden kehitys, mustat aukot ja aktiiviset galaksit, galaksijoukot ja suuren mittakaavan maailmankaikkeus, kosmologia, eksoplaneetat ja maan ulkopuolinen elämä

Oppimateriaali ja kirjallisuus: luennolla ilmoitettava materiaali

Toteutustavat: luennot 30 h, harjoitukset 12 h

Suoritustavat: tentti

Opetus- ja suorituskielet: suomi

Arvostelu: asteikolla 1-5 tai hylätty

Vastuuhenkilö: fysiikan yliopistonlehtori

Opettaja: Mikko Ranta

Vastuuorganisaatio: Sähkö- ja energiatekniikan yksikkö

Lisätietoja: kurssi soveltuu myös lukiolaisille ennen opintojen aloittamista

■ Keskeinen fysiikka

Essence of Physics

Koodi: FYSI1070

Laajuus: 5 op

Ajankohta:

Edellytykset: -

Osaamistavoitteet: opintojakson suoritettuaan opiskelija hahmottaa maailmaamme säätelevät fysiikan lait ja kykenee ymmärtämään fysiikan ilmiöiden vaikutuksen arkielämässä sekä työssä

Sisältö: antaa yleiskäsityksen fysikaalisista ilmiöistä ja niiden riippuvuussuhteista ja fysiikan sovellutuksista. Mekaniikka, Lämpöoppi, Sähkö- ja magnetismin perusteet, Optiikka, Atomioppi ja Radioaktiivisuus, viisi (5) itsenäisesti suoritettua laboratoriotyötä (mittaukset ja työselostukset)

Oppimateriaali ja kirjallisuus: luentomoniste ja luennoilla ilmoitettava muu materiaali

Toteutustavat: luennot 24 h, harjoitukset 12 h, laboratoriotöiden johdantoluennot 4 h, 5 laboratoriotyötä (osuus koko kurssista 1/5)

Suoritustavat: hyväksytyt osallistuminen harjoituksiin, hyväksytyt laboratoriotyöt (5 kpl) (FYSI1073 1op) sekä tentti (FYSI1071 4 op), tentti voidaan korvata välikokein

Opetus- ja suorituskielet: suomi/englanti

Suorituskielet: suomi ja englanti

Arvostelu: asteikolla 1-5 tai hylätty

Vastuuhenkilö: fysiikan yliopistonlehtori

Opettaja: Raija Koivisto

Vastuuorganisaatio: Sähkö- ja energiatekniikan yksikkö

Lisätietoja:

■ Sähkö

Electricity

Koodi: FYSI1160

Laajuus: 8 op

Ajankohta: 1 vsk

Edellytykset: Mekaniikka ja Integraalimuunnokset

Osaamistavoitteet: opintojakson suoritettuaan opiskelija hallitsee sähkömagnetismin perusteet sähkövarauksista vaihtovirtaan ja tuntee sähkön ja magnetismin vuorovaikutukset, ymmärtää virtapiirejä koskevien peruslakien sisällöt, osaa ratkaista yksinkertaisia jatkuvuustilassa olevia yksivaiheisia tasa- ja vaihtopiirejä erilaisia analyysimenetelmiä käyttäen sekä osaa hyödyntää tietotekniikkaa kenttien ja sähköpiirien ratkaisemiseen ja visualisointiin

Sisältö: antaa perustiedot sähkö- ja magneettiopin perusteista, sähkö- ja magneettikentät, Maxwellin yhtälöt, sähköopin peruslait, induktanssi, tasavirtapiirit ja Kirchhoffin lait, vaihtopiirit sekä osoitinlaskenta, piirien peruskomponentit, jatkuvan tilan tasavirtapiirien ja yksivaiheisten vaihtovirtapiirien analyysimenetelmät: piirimuunnokset, kerrostamismenetelmä, Thevenin ja Nortonin menetelmät, silmukka- ja solmupistemenetelmä sekä perussuodattimet ja resonanssipiirit, lähteen sovittaminen ja loistehon kompensointi sekä MATLAB-kielen käyttö

Oppimateriaali ja kirjallisuus:

1. Young & Freeman: University Physics (Addison Wesley 2008 tai uudempi painos), luvut 21-32
2. opetusmoniste, Silvonen, K. Sähkötekniikka ja elektroniikka, Otatieto 602, ISBN 981-672-342-X, 2004
3. Nilsson, J. W., Riedel, S. A.: Electric Circuits
4. muu luennoilla ilmoitettava materiaali

Toteutustavat: luennot 56 h, harjoitukset 34 h, laboratoriotyö(t)

Suoritustavat: tentti, hyväksytysti suoritettu laboratoriotyö(t) ja hyväksytyt osallistuminen harjoituksiin, tentti voidaan korvata välikokein, laskuharjoituksista laskettava 20 %

Opetus- ja suorituskielet:

Arvostelu: asteikolla 1-5 tai hylätty

Vastuuhenkilö: fysiikan yliopistonlehtori

Opettaja: fysiikan yliopistonlehtori

Vastuuorganisaatio: Sähkö- ja energiatekniikan yksikkö

Lisätiedot: Kurssin alakoodit:

FYSI1161: Osa I: Sähköoppi 5 op

FYSI1162: Osa II: Piirianalyysi 2 op

FYSI1163: Osa III: Laboratoriotyöt 1 op

kurssi sisältää sähkötekniikan ja magnetismin luonnontieteelliset perusteet (varaukset, virrat, resistanssi), konservatiivisten ja pyörteellisten vektorikenttien avulla kuvataan sähkö- ja magneettikenttiä ja niiden avulla selitetään kondensaattorin ja kelan toiminta, sekä niiden käyttäytyminen tasasähkö- ja vaihtosähköpiireissä, komponenttien opetteluun jälkeen keskitytään tasa- ja vaihtosähköpiirien ratkaisussa tarvittaviin peruseriaatteisiin ja menetelmiin, laboratoriotyöt (1-2 kpl) voivat olla esimerkiksi LR tai LC piirin mittaaminen tietokoneeseen kytketyllä mittalaitteella, kuten oskilloskoopilla, ja tulosten analysoinnin sekä raportoinnin

Syventävät opinnot

Atomi- ja ydinfysiikka

Atomic Structures and Nuclear Physics

Koodi: FYSI3050

Laajuus: 5 op

Ajankohta: 2 vsk

Edellytykset: Sähkö, Mekaniikka ja Aallot ja optiikka

Osaamistavoitteet: opiskelija tuntee moderniin fysiikkaan liittyvät fysiikan ilmiöt ja ymmärtää atomitasoisten ilmiöiden vaikutukset makromaailman rakenteisiin ja ilmiöihin

Sisältö: johdatus moderniin fysiikkaan, kvanttifysiikan perusteet: atomimalli, atomit, molekyylit, spektrit, laser, röntgensäteet, Schrödingerin yhtälö, tunneloitus ja Zeeman-ilmiö, kiinteän olomuodon fysiikan perusteet: puolijohteet ja suprajohteet, puolijohteiden energiavyöt, diodi ja transistori, ydinfysiikka: radioaktiivisuus, radioaktiivinen hajoaminen, fissio, fuusio, ydinenergian tuotanto, säteilyn yksiköt ja säteilysuojaus

Oppimateriaali ja kirjallisuus:

1. Young & Freeman: University Physics (Addison Wesley 2008 tai uudempi painos)

Toteutustavat: luennot 32 h, harjoitukset 14 h ja esitettävä etätehtävä

Suoritustavat: tentti ja hyväksytyt osallistuminen harjoituksiin, tentti voidaan korvata välikokein

Opetus- ja suorituskielet:

Arvostelu: asteikolla 1-5 tai hylätty

Vastuhenkilö: fysiikan yliopistonlehtori

Opettaja: fysiikan yliopistonlehtori

Vastuuorganisaatio: Sähkö- ja energiatekniikan yksikkö

Lisätietoja: luennoidaan joka toinen vuosi, seuraavan kerran syksyllä 2014